

A márciusi télből – szélviharos nyárba

Időjárási szélsőségek várhatóak az idén

A télies március összefügghet a globális fölmelegedéssel az éghajlatkutató véleménye szerint. A klímának az egyik egyensúlyi állapotból a másikba való átmenete idején ugyanis sokféle szélsőség előfordulhat. Emlékeztetes, tavaly már tornádó is volt Magyarországon – a jövőben is lehetnek hasonló szélviharok. Az MTA nemrég lezárult Vahava-projektje ajánlásokat fogalmaz meg az időjárási szélsőségek kivédésére.

„Miért hallani annyit a globális fölmelegedésről, amikor még márciusban is télies az időjárás?” – tették föl sokan a napokban a kérdést, amikor még tartott a márciusi tél.

Rövidülő tavaszok

A mind később kezdődő tavasz valóban a globális éghajlatváltozás egyik jele lehet – mondja Makra László, a Szegedi Tudományegyetem Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszékének docense. A változások egyik szembeötlő – az utóbbi években is mutatkozni látszó – eleme lehet, hogy a szó szoros értelmében vett tél egyre később, akár január elején kezdődik, s elhúzódik egészen március végéig. Maga a tavasz drámaian lerövidül: áprilisban kezdődik igazán. A nyár eltarthat októberig is, az őszi időjárás pedig csak december végén fejeződik be. Az évszakok eltolódása – melyből nemrég a „márciusi telet” érzékeltek – mellett az időjárási szélsőségek is jellemzőek lesznek: nagyon sok csapadékot hozó időszakok váltathatják egymást nagyon szárazokkal, egyazon éven belül is jelentkezhet belvív és aszály.

Szokásosnál hevesebb szélviharok is várhatóak a jövőben –

Belvív és aszály akár egyazon éven belül is bekövetkezhet – különösen a Dél-Alföldön. A Vahava-projekt megoldást kínál. Illusztráció: Schmidt Andrea

emlékeztetes: tavaly nyáron már tornádó is volt Kőbányán.

Fölmelegedés lesz

Szélsőséges időjárási események a klíma egyik egyensúlyi állapotából a másikba való átmenet idején alakulnak ki. A létre-

jövő új állapot legjellemzőbb vonása valóban a fölmelegedés lesz – mondja az éghajlatkutató. Májris olyan mérvű fölmelegedés következett be az ipari forradalom óta, amilyenre, ehhez hasonlóan rövid idő alatt, nem volt példa. – Föl kell készülni arra: a

klíma a következő tíz-húsz évben megváltozik az eddigihez képest. Ehhez alkalmazkodni kell, a szélsőségeket ki kell védeni, mely csak tudatos klímapolitika alkalmazásával lehetséges – hívja föl a figyelmet Zágonyi Miklós fizikus, a Magyar Tudományos

Akadémia közelmúltban lezárult Vahava- (változás-hatás-választás) projektjének egyik szakértője.

A Dél-Alföldnek fontos

Hogyan? Ezt kutatta három éven át a Láng István akadémiai

kus vezette projekt, a munkákról – még a kutatások időszakában – tájékoztatót is tartott Szegeden. A kutatások eredményei alapján szükséges volna nemzeti éghajlat-változási stratégia létrehozása azonnali, illetve rövid- és középtávú feladatok megoldásával. A stratégiában foglalt ajánlásokat a Vahava az országgyűlés elé tárja, amely törvényt, illetve határozatot hozhat ezek végrehajtásáról. A Dél-Alföld számára az országos átlagnál sokkal fontosabb lehet a szélsőségek elleni védekezés – lévén, hogy ennek a régióknak az időjárása még a klíma egyensúlyi állapotában is elég szélsőséges volt.

F. CS.

VAHAVA-AJÁNLÁSOK

■ **Át kellene gondolni a természeti katasztrófák (árvíz, belvív, jégkár, aszály) ellen köthető biztosítási formákat; szükség lehet az építészeti szabványok hosszú távú módosítására energiatakarékosági és lakhatási-hővédelmi szempontból; a katasztrófavédelem anyagi eszközeit, személyi állományát fejleszteni kellene. A vízigénynek a belvív, áradás elleni védekezés mellett az aszály, a vízhiány elleni védekezésre, a vízmegtartásra is gondot kellene fordítani. Az agráriumban folytatni kell a szélsőséges víz- és időjárást jól tűró növényfajták nemesítését. A közegészségügyben meg kell oldani a hőségriasztást, az idősek és betegek ellátását hosszan tartó hőhullámok esetén. Az energetikában az innováció, az alternatív energiaforrásokat alkalmazó technológiák kifejlesztése, az energiatakarékos termékek, megoldások nemzetközi piacra segítése a feladat.**

FIZETETT HIRDETÉS

IDÉN IS PANELPROGRAM

Kolber István regionális fejlesztésért és felzárkóztatásért felelős tárca nélküli miniszter március 16-án kiírta az idejű panelpályázatot. A támogatás célja az iparosított technológiával épült lakóépületek (panelházak) energetikailag felújítása, illetve ezen lakóépületek gépészeti rendszereinek, berendezéseinek, valamint a közvetlen környezetükben lévő utak, parkolók, játszótérek, parkok korszerűsítése, felújítása.

2002 óta összesen 2489 panelfelújítási pályázatot támogatott a kormány, mely 113 174 lakás korszerűsítését jelenti – ismertette az elmúlt négy év számain Kolber István miniszter. Több százezer ember otthona szépült meg eddig, és ilyen ütemben 2013-ig, a következő uniós költségvetési ciklus végéig a hazai panelállomány 80%-a felújítható. A finanszírozásba az Európai Unió is beszáll.

Mivel a 2006. évi költségvetési törvény biztosítja, hogy a támogatási keret „felülről nyitott”, minden olyan pályázat számíthat a korszerűsítési támogatásra, amelyet az előírásoknak megfelelően nyújtanak be.

A pályázat szempontjából iparosított technológiával épült lakóépületeknek tekintendő a panel, a blokk, az alagút-zsalu, valamint az öntöttfalas, a vasbe-

ton vázas és egyéb előregyártott technológia felhasználásával épült lakóépület.

A támogatást az alábbi munkálatokra lehet igénybe venni: nyílászárók szigetelése, cseréje, tető vagy pincefödém szigetelésével együtt, homlokzat hőszigetelése; az épületgépészeti rendszerek, felújítása, az épület környezetének korszerűsítése. Támogatás igényelhető továbbá a „panellakások távfűtési berendezései lakásonkénti önálló fűtési energiafogyasztás-szabályozására” és a fűtési vezetékhálózat ehhez szükséges átalakítására.

Csak olyan pályázat nyújtható be, melynek eredményeként a pályázat szerinti korszerűsítést követően az épület valamennyi lakásában korszerűsítik a hálózatot.

Az igényelt állami támogatás mértéke a beruházási érték maximum 1/3-a, de lakásonként legfeljebb 400.000 Ft lehet.

A költségmegosztás a következő: a települési önkormányzat minimum a költség 1/3-át, a tulajdonos/ok minimum a költség 1/3-át, a központi költségvetés maximum a költség 1/3-át fedezi. A települési önkormányzat, illetve a többi tulajdonostárs – az adott épület esetében – átvállalhatja részben vagy egészben az egyes tulajdonost terhelő saját részt.

Önálló pályázatot is nyújthatnak be a társasházak és lakásszövetkezetek, amennyiben adószámmal rendelkeznek. Ebben az esetben az önkormányzatot terhelő 1/3 részt, vagyis a saját részükkel együtt összesen 2/3 részt is a pályázóknak kell biztosítani. Az állami támogatás mértéke változatlan.

A pályázat során csak azok a települési önkormányzatok – beleértve a fővárosi önkormányzatot és a fővárosi kerületeket is – nyerhetnek el állami támogatást, amelyek maguk is pályázatot útján működtetett támogatási rendszert hoznak létre rendeleti úton, a közigazgatási határainkon belül elhelyezkedő, iparosított technológiával épült társasházak, lakásszövetkezeti épületek, illetve önkormányzati bérházak energetikailag felújításának elősegítésére és az épületek környezetének korszerűsítésére, felújítására.

A pályázónak a pályázat benyújtásakor pályázatonként kétféle pályázat esetén egyszeri, 20.000 Ft összegű pályázati díjat kell fizetni. A pályázatok befogadása folyamatos, benyújtási határidő: 2006. szeptember 29.

MEGÚJUL VÁC BELVÁROSA

Vác Önkormányzata „Vác, Főtér – Főtér program” című pályázatával közel 840 millió forint vissza nem térítendő támogatást nyert el a Regionális Fejlesztés Operatív Program (ROP) keretében. A pénzből helyreállítják a település barokk belvárosát.

A város 93 millió forint önerőt biztosít a kapott 840 millió mellé, így a beruházás összköltsége 933 millió forint. Vác főterének régi kialakítása, valamint az épületek állapota és használata nem felelt meg egy korszerű, frekvenciált városstruktúrának, ezért indokolt volt a Március 15. tér teljes felújítása. A

beruházás során megtörtént a tér formai rendezése, a térburkolatok és zöldfelületek megújítása. Új utcabútorokat helyeztek el, a tér fórum jellegét erősíti a Konstantin kert és zenepavilon építése. Megtörténik a tér gyalogos kapcsolódásainak kialakítása, valamint az elavult közművek teljes rekonstrukciója. A felújítás a műemlék épületek rekonstrukciójára is kiterjed.

A fejlesztés munkahelyeket teremt a megújuló belvárosi részben, ahol új gazdasági tevékenységek, üzletsorok kaphatnak helyet. A barokk belvárosi kép és építészeti értékek megővásával egy vonzó környezet jön létre, amely serkenti a vállalkozói kedvet, egyúttal emeli a szolgáltatások színvonalát. Létrejöhet egy valódi főtér és sétálóutca, visszatérhet a századforduló óta fokozatosan eltűnő kisvárosi hangulat, a lakosság ismét a főtéren korozhat.

